

UDC 336.1

Irmina Florek, student (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, florekirmina@gmail.com)

SPECYFIKA I ZAKRES KONTROLI PRZEPROWADZANYCH PRZEZ REGIONALNE IZBY OBRACHUNKOWE W ZAKRESIE ZASAD PROWADZENIA RACHUNKOWOŚCI PRZEZ JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Praktyka gospodarcza podkreśla znaczenie przepływu wiarygodnych, rzetelnych informacji, umożliwiających podejmowanie strategicznych decyzji. Szczególnie istotnym podmiotem na rynku finansowym jest sektor publiczny gospodarujący finansami publicznymi. Dlatego też aby zapewnić przejrzystość i jednolitość przetwarzanych danych przez sektor publiczny niezbędny jest nadzór i kontrola. Celem artykułu jest przedstawienie sektora publicznego w kontekście jego kontroli finansowej na przykładzie instytucji nadzorujących jakimi są regionalne izby obrachunkowe.

***Słowa kluczowe:* kontrola, rachunkowość, regionalne izby obrachunkowe, jednostki samorządu terytorialnego.**

Wstęp

Niezbędnym elementem działalności każdej jednostki jest pozyskiwanie rzetelnych i wiarygodnych informacji, zarówno ze źródeł wewnętrznych jak i zewnętrznych, na podstawie których zostają podejmowane decyzje gospodarcze. Systemem, obejmującym szeroki wachlarz danych i informacji jest rachunkowość, która stanowi podstawę do formułowania wniosków oraz dokonywania analiz, a co za tym idzie, jest również kluczowym punktem w procesie kreowania wyników finansowych.

Specyficzną grupę w polskiej gospodarce stanowią podmioty sektora publicznego, które opierają swoją działalność na finansach publicznych. Stąd też gospodarka finansowa tych podmiotów odbiega od systemów finansowych jednostek prywatnych. Ważną grupę wśród podmiotów sektora publicznego stanowią urzędy jako jednostki budżetowe.

Do zapewnienia poprawności i przejrzystości przedstawionych danych w dokumentach finansowych niezbędny jest nadzór oraz kontrola, w związku z tym powoływane są odpowiednie zewnętrzne instytucje nadzorujące, które wpływają na obiektywizm i jakość

przeprowadzanych badań kontrolnych. W przypadku samorządów w sektorze publicznym, państwowy organ nadzoru i kontroli gospodarki finansowej stanowi regionalna izba obrachunkowa.

Artykuł ma na celu wskazanie znaczenia kontroli i nadzoru nad gospodarką finansową jednostek samorządu terytorialnego (JST). Dokonana zostanie także charakterystyka działalności kontrolnej w zakresie rachunkowości przez regionalną izbę obrachunkową na przykładzie kontroli na przykładzie Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie.

1. Znaczenie rachunkowości jako systemu informacyjnego w jednostkach samorządu terytorialnego

W celu podejmowania właściwych decyzji gospodarczych, każdy podmiot potrzebuje szerokiego zakresu danych, na podstawie których może ocenić szanse i zagrożenia wynikające z danej decyzji. Istotnym elementem każdej jednostki, obejmującym informacje finansowe jest rachunkowość, definiowana jako system obrazujący w postaci pieniężnej dane o sytuacji finansowej i majątkowej jednostek gospodarczych oraz ukazujący zachodzące w nich zjawiska i procesy gospodarcze w uporządkowany sposób za pomocą specyficznych metod, form oraz rozwiązań organizacyjnych i technicznych¹. Produktem finalnym procesu przetwarzania informacji w rachunkowości są sprawozdania finansowe, które stanowią odzwierciedlenie różnych zdarzeń gospodarczych, związanych z działalnością danej jednostki, transformowanych na liczby i opracowywanych w formie zestawień².

Rachunkowość jest często definiowana jako język biznesu, przez który przedsiębiorstwo komunikuje się ze środowiskiem zewnętrznym. W celu przekazywania przejrzystych i zrozumiałych informacji przez rachunkowość, niezbędne jest bazowanie na pewnych szeroko określonych standardach³.

Jednostki sektora finansów publicznych są specyficznym podmiotem na rynku gospodarczym. Zapewnienie prowadzenia racjonalnej gospodarki finansowej tychże podmiotów jest uwarunkowane przez obowiązujące regulacje prawa, które stanowią wyznacznik elementarnych zasad oraz zapewniają gwarancję legalizmu

---

¹ Kalwasińska E., Maciejowska D., *Rachunkowość finansowa w teorii i praktyce*, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2011, str. 11.

² Nowak E., *Analiza sprawozdań finansowych*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2008, str. 11.

³ The Institute of Company Secretaries of India, *Fundamentals of accounting and auditing*, IPP Printers, New Delhi 2014, str. 25.

realizacji zadań publicznych, tak więc filozofii istnienia praworządnego samorządu terytorialnego⁴. Stąd też ustawa o finansach publicznych stanowi, że „jednostki sektora finansów publicznych prowadzą rachunkowość zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem zasad określonych w niniejszej ustawie”⁵.

Sama rachunkowość jednostek sektora finansów publicznych definiowana jest jako system gromadzenia, przetwarzania oraz prezentacji danych (wyrażanych w jednostkach pieniężnych) odzwierciedlających procesy powiązane z wykonaniem budżetu, tak więc akumulacją, podziałem i zużyciem środków publicznych. Informacje pozyskane z ewidencji pozwalają na analizę, kontrolę oraz ocenę wykonania budżetu, sytuacji finansowej i majątkowej jak również realizacji planów finansowych JST⁶.

Specyfika rachunkowości jednostek sektora finansów publicznych, zwana też rachunkowością budżetową, stanowi system informacji niezbędny do ochrony i kontroli mienia publicznego. Tak więc istotnym elementem w procesie weryfikacji i oceny działalności JST w zakresie gospodarki finansowej jest nadzór i kontrola zewnętrzna takich informacji, którą sprawuje regionalna izba obrachunkowa.

2. Istota i charakter regionalnej izby obrachunkowej

Aby zachować pełną obiektywność i rzetelność przedstawianych informacji przez jednostkę, obrót gospodarczy wprowadził wiele mechanizmów i narzędzi zapewniających możliwie najlepszą kontrolę i nadzór nad przepływem danych w poszczególnych przedsiębiorstwach i instytucjach. Literatura przedstawia terminologię kontroli, która determinowana jest jako ogół czynności zawierających następujące etapy⁷:

- a) ustalenie stanu obowiązującego;
- b) ustalenie stanu rzeczywistego;
- c) porównanie stanu obowiązującego ze stanem rzeczywistym w celu wyznaczenia ich zgodności/niezgodności;
- d) wyjaśnienie przyczyn stwierdzonych zgodności/niezgodności.

Istotnym rodzajem kontroli jest kontrola finansowa, która związana jest z akumulacją i podziałem kapitału oraz środków

---

⁴ Sołtyk P., *Kontrola zarządcza i audyt w jednostkach samorządowych*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2013, str. 1.

⁵ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017, poz. 2077), Art. 40 ust. 1.

⁶ Kiziukiewicz T., *Rachunkowość w jednostkach sektora finansów publicznych*, Difin, Warszawa 2006, s. 54.

⁷ Kurowski L., Sochacka-Krysiak H., *Zarys teorii kontroli finansowej [w:] Kontrola finansowa w sektorze publicznym*, PTE, Warszawa 2000, s. 16.

finansowych, umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie podmiotu oraz jego rozwój⁸.

W zakresie uregulowań prawnych instytucji kontroli i nadzoru nad samorządem terytorialnym, regionalne izby obrachunkowe określone są jako wyspecjalizowane organy nadzoru, sprawujące swoją działalność w zakresie spraw finansowych⁹.

Działalność regionalnej izby obrachunkowej można podzielić na¹⁰:

- działalność kontrolną;
- działalność nadzorczą;
- działalność opiniodawczą;
- działalność opiniodawczą.

Regionalne izby obrachunkowe dotyczą kontroli gospodarki finansowej, do której można zaliczyć kontrolę realizacji zobowiązań podatkowych a także zamówień publicznych, nie tylko jednostek samorządu terytorialnego, ale również ich związków i stowarzyszeń, samorządowych jednostek organizacyjnych a także innych podmiotów, w związku z wykorzystaniem przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Regionalne Izby Obrachunkowe przeprowadzają 4 rodzaje kontroli¹¹:

- kompleksowe;
- problemowe;
- doraźne;
- sprawdzające.

Kontrole kompleksowe dotyczą zdarzeń przeszłych, czyli kontroli ex post oraz pozwalają na ocenę i sprawdzenie sposobu zarządzania finansami badanej jednostki¹². Kontrole problemowe dotyczą wybranych zagadnień gospodarki finansowej oraz zamówień publicznych, przeprowadzane w przypadku zaistnienia potrzeby oraz w przypadku posiadania informacji o nieprawidłowościach w określonych dziedzinach gospodarki finansowej¹³. Kontrole doraźne przeprowadzane

---

⁸ Filipiak B., *Kontrola a audyt w jednostkach samorządu terytorialnego – przesłanki i ograniczenia* [w:] *Finanse publiczne wobec procesów globalizacji*, Wydawnictwo Gdańskiej Akademii Bankowej, Gdańsk 2003, s. 95.

⁹ Kowalczyk A., *Nadzór Regionalnych Izb Obrachunkowych nad Jednostkami Sektora Terytorialnego*, PROMOTOR, Warszawa 2006, str. 23.

¹⁰ BIP, *Działalność Regionalnej Izby Obrachunkowej*, pobrane z: <http://www.lublin.rio.gov.pl/?c=590>, dostęp: 13.03.17 r.

¹¹ Szolno-Koguc J., *Dylematy skuteczności kontroli finansów publicznych (na przykładzie regionalnych izb obrachunkowych)* [w:] *Zeszyty Naukowe nr 10*, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Kraków 2011, str. 111.

¹² Ibidem.

¹³ Ibidem.

są w sytuacji, gdy zajdzie taka potrzeba¹⁴.

Na podstawie art. 7 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Izby przeprowadzają co najmniej raz na cztery lata kompleksową kontrolę gospodarki finansowej JST¹⁵.

Na czele każdej regionalnej izby obrachunkowej stoi prezes, którego powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów. W izbach zgodnie z art. 19 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych działają składy orzekające, złożone z 3 członków kolegium, jak również komisje rozpatrujące sprawy powiadomień przez skarbnika. W izbach funkcjonuje wydział kontroli gospodarki finansowej oraz wydział informacji, analiz i szkoleń a także biuro izby, zapewniające obsługę administracyjną. Rolą wydziału kontroli gospodarki finansowej jest bezpośrednio kontrola w jednostkach samorządu terytorialnego, związkach komunalnych oraz innych komunalnych osobach prawnych¹⁶.

Jedną z regionalnych izb obrachunkowych jest Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie. Obejmuje ona zasięgiem województwo lubelskie, siedziba znajduje się na ulicy Kartowicza 4, Lublin. Prezesem jest Jacek Grządka. Izba posiada 3 oddziały zamiejscowe: w Chełmie, w Białej Podlaskiej i w Zamościu. Stan zatrudnienia w Izbie na 31 grudnia 2015 roku wyniósł 104 osoby. Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie obejmuje nadzorem 209 gmin (w tym 16 gmin miejskich, 23 gmin miejsko-wiejskich i 170 gmin wiejskich), 4 miasta na prawach powiatu, 20 powiatów ziemskich, 1 województwo samorządowe oraz 10 prowadzących działalność związków komunalnych.

Informacje zawarte w sprawozdaniach z działalności Izby za lata 2012-2015 wskazują na liczbę przeprowadzonych poszczególnych kontroli w obrębie województwa lubelskiego. Liczbę kontroli oraz zawiadomień przedstawia tabela 1.

Jak wynika z tabeli, liczba kontroli kompleksowych przez poszczególne lata utrzymała tę samą tendencję, nieznacznie spadła od 2014 roku. Kontrole problemowe zanotowały spadek w latach 2013-2014 w porównaniu do roku 2012, po czym w 2015 zdecydowanie wzrosły. Kontrole problemowe stanowiły większą część kontroli przeprowadzonych w latach 2012-2015. Kontrole doraźne i

---

¹⁴ Kaczurak-Kozak M., *Zasady (polityka) rachunkowości i prowadzenie ksiąg rachunkowych w samorządowych jednostkach budżetowych*, PWSZ IPiA STUDIA LUBUSKIE, Sulechów 2011, str. 300.

¹⁵ Ustawa z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1457) Art. 7.1.

¹⁶ Regionalne Izby Obrachunkowe, *Organizacja i zasady działania izb*, pobrane z: https://www.rio.gov.pl/modules.php?op=modload&name=HTML&file=index&page=orio_organizacja, dostęp: 08.03.2018 r.

справdzające stanowiły niewielki odsetek kontroli przeprowadzanych przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Lublinie. O kontrolach sprawdzających informacje w sprawozdaniach z działalności Izby pojawiły się w 2014 roku. Dane dotyczące zawiadomień o możliwościach naruszenia dyscypliny finansów publicznych wskazują na znaczny spadek ich liczby z roku 2013 na 2014. Może to być dobry sygnał dla prawidłowości i przejrzystości informacji przekazywanych przez JST.

Tabela 1

Liczba kontroli i zawiadomień w latach 2012-2015

Rodzaje kontroli	2015	2014	2013	2012
Kontrole kompleksowe	55	55	56	58
Kontrole problemowe	111	99	91	112
Kontrole doraźne	3	7	9	13
Kontrole sprawdzające	8	9	.	.
Zawiadomienia o możliwości naruszenia dyscypliny finansów publicznych	23	21	32	31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Izby za lata 2012-2015

3. Charakterystyka kontroli przeprowadzanych przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Urzędzie Marszałkowskim w Lublinie

Jednostki sektora terytorialnego stanowią specyficzną grupę instytucji na rynku gospodarczym. Do instytucji JST zaliczane są urzędy marszałkowskie, które stanowią aparaty pomocnicze dla zarządu województwa. W obrębie kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie znalazł się Urząd Marszałkowski w Lublinie. Tabela 2 przedstawia podstawowe informacje odnośnie przeprowadzonych kontroli.

Jak wynika z zamieszczonych informacji, od 2009 roku przeprowadzono dwie kontrole, obie były kontrolami kompleksowymi. Kontrole trwały około 3 miesiące, wystąpienia pokontrolne zostały przestane odpowiednio w 2010 i 2014 roku. Wystąpienia pokontrolne

stanowią efekt przeprowadzonych kontroli i wskazują na nieprawidłowości oraz zalecenia umożliwiające korektę błędów.

Tabela 2

Podstawowe dane dotyczące kontroli w Urzędzie Marszałkowskim w Lublinie

Termin przeprowadzenia kontroli		Rodzaj kontroli	Data podpisania protokołu kontroli	Data przestania wystąpienia pokontrolnego
od	do			
14.10.2009	8.01.2010	kompleksowa	26.04.2010	26.04.2010
20.11.2013	7.02.2014	kompleksowa	21.03.2014	20.05.2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pobranych z: <http://www.lublin.rio.gov.pl/?c=590>, dostęp: 15.03.18 r.

W zamieszczonych na stronie internetowej wystąpieniach pokontrolnych znajduje się szereg informacji dotyczących prowadzenia gospodarki finansowej Urzędu Marszałkowskiego w tym ewentualne nieprawidłowości i uchybienia, co przedstawia tabela 3.

Tabela 3

Nieprawidłowości uwzględnione w wystąpieniach pokontrolnych z 2010 i 2014 roku

Wystąpienie pokontrolne Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie 2010	Wystąpienie pokontrolne Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie 2014
<ul style="list-style-type: none"> • niewskazanie w dokumentacji określającej przyjęte zasady prowadzenia rachunkowości Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) aktualnej wersji stosowanego oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji; • prowadzenie ewidencji księgowej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych (WFOGR) przy użyciu programu komputerowego niedopuszczonego do stosowania przez marszałka województwa; • nieoznaczanie ksiąg rachunkowych Wojewódzkiego	<ul style="list-style-type: none"> • nieprawidłowe ujmowanie na koncie 020 kosztów zakupu aktualizacji programów komputerowych, usług oraz licencji o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności nie dłuższym niż rok; • nieprawidłowe prowadzenie ewidencji gruntów; • niewykazanie- w danych uzupełniających sprawozdań jednostkowych Rb-Z, sporządzonych według stanu na koniec IV kwartału 2011 i 2012 r. –

Wystąpienie pokontrolne Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie 2010	Wystąpienie pokontrolne Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie 2014
<p>Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym (WFGZGiK) nazwą danego rodzaju księgi rachunkowej;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● nieprowadzenie dziennika w zakresie operacji WFOGR; ● dokonywanie zapisów w księgach rachunkowych WFGZGiK bez wskazania daty dokonania operacji gospodarczej; ● sporządzanie niekompletnych zestawień obrotów i sald kont księgi głównej w zakresie operacji WFGZGiK, WFOGR i WFOŚiGW; ● prowadzenie ewidencji syntetycznej WFGZGiK oraz analitycznej środków trwałych i długoterminowych aktywów finansowych – przy użyciu arkusza kalkulacyjnego Excel, niespełniającego wymogów ustawy o rachunkowości; ● niewykazanie w bilansie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego za 2008 r. wartości aktywów i pasywów z tytułu opłat produktowych; ● nieujęcie za 2008 r. wszystkich obciążających jednostkę kosztów dotyczących tego roku; ● nieujmowanie operacji gospodarczych w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego, w którym nastąpiły; ● ujmowanie na koncie 130 odsetek od środków zgromadzonych na odrębnym rachunku bankowym wydatków, mimo że operacje te nie 	<p>wartości zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego wynikających z zawartych umów, na okres dłuższy niż 6 miesięcy, o terminie płatności przypadającym w latach następnych- z tytułu umów leasingu operacyjnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wliczenie do stażu pracy pracownika okresu, w którym pracownik był zarejestrowany jako bezrobotny bez prawa do zasiłku, a w konsekwencji przyznanie pracownikowi wyższej stawki dodatku za wieloletnią pracę; ● wypłacenie pracownikom nagród jubileuszowych przed dniem nabycia do nich prawa; ● zakup w 2011 i 2012 środków czystości bez zastosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych; ● nieterminowa wypłata odszkodowań za szkodę wyrządzone przez zwierzynę łowną; ● wykazanie w zbiorczych sprawozdaniach Rb-Z danych niezgodnych z danymi wynikającymi ze skorygowanych sprawozdań jednostkowych Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej

Wystąpienie pokontrolne Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie 2010	Wystąpienie pokontrolne Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie 2014
<p>miały miejsca na wyodrębnionym rachunku bankowym;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zinwentaryzowanie należności od pracowników z tytułu pożyczek drogą potwierdzenia salda; • nieprawidłowości przy sprzedaży nieruchomości w trybie przetargu ustnego nieograniczonego; • przyznanie sekretarzowi i skarbnikowi województwa dodatków specjalnych na czas nieokreślony, niezgodnie z przepisami wewnętrznymi; • nieprawidłowości w zakresie ustalania wynagrodzeń, w związku z powierzeniem pracownikom obowiązków związanych z funkcjami kierowniczymi; • nieprawidłowe prowadzenie ewidencji gruntów; • prowadzenie ewidencji analitycznej środków trwałych bez podziału na podgrupy i rodzaje; • ujmowanie w ewidencji księgowej wartości początkowej gruntów w wysokości nieodpowiadającej ich cenie nabycia oraz nieuzasadnione dokonanie zmiany ich wartości początkowej; • ujęcie, jako odrębnych środków trwałych, wartości dokonanych ulepszeń istniejącego środka trwałego; • przypadki ujęcia na koncie 013 składników majątkowych o wartości niższej niż minimalna, określona w przepisach wewnętrznych dla tej grupy składników majątkowych;	<p>(SPZOZ).</p>

Wystąpienie pokontrolne Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie 2010	Wystąpienie pokontrolne Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie 2014
<ul style="list-style-type: none"> ujmowanie na koncie 020 kosztów zakupu aktualizacji programów komputerowych, usług oraz licencji o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności nie dłuższym niż rok.	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wystąpień pokontrolnych, pobrane z: <http://www.lublin.rio.gov.pl/?c=590>, dostęp: 15.03.18 r.

Jak wynika z tabeli, nieprawidłowości uwzględnione w wystąpieniu pokontrolnym z 2010 roku dotyczyły nieujęcia i niewykazania niektórych niezbędnych informacji w dokumentach finansowych, zastosowania niedopuszczonego programu komputerowego, sporządzania niekompletnych zestawień, niewielkie niezgodności z ustawą o rachunkowości, błędny dobór niektórych kont księgowych, błędy w ewidencji.

Wystąpienie pokontrolne z 2014 wskazuje na znacznie mniej błędów w gospodarce finansowej i rachunkowości Urzędu Marszałkowskiego. Nieprawidłowości dotyczyły błędnego doboru kont, błędów w ewidencji, nieujęcia niektórych informacji w dokumentach finansowych oraz pomyłek w obliczeniach.

Przedstawione uchybienia nie stanowiły błędów krytycznych, jednak naruszały ogólnie przyjęte zasady i reguły, co mogło przyczynić się do rozmycia prawidłowego przedstawienia niektórych danych finansowych. Wystąpienia pokontrolne zawierają w swojej treści odpowiednie komentarze do każdej z nieprawidłowości, odnosząc się bezpośrednio do obowiązujących przepisów i zasad oraz podając rekomendacje sugerujące konkretną formę zmian uchybień. Dzięki takiej kontroli jednostka, jaką jest Urząd Marszałkowski może skorygować swoje błędy, co usprawni proces przekazywania rzetelnych informacji oraz poprawi ich jakość.

Zakończenie

Rachunkowość budżetowa, w swojej konstrukcji odnosząca się do finansów publicznych, stanowi istotny czynnik w procesie pozyskiwania i weryfikacji informacji o gospodarce finansowej jednostek sektora publicznego. W celu kontroli prawidłowości przedstawianych danych w dokumentach finansowych, zostały powołane Regionalne Izby Obrachunkowe, które są odpowiedzialne między innymi za nadzór oraz kontrolę gospodarki finansowej JST.

Wystąpienia pokontrolne, publikowane w związku z kontrolami przeprowadzonymi przez RIO, uwzględniają nieprawidłowości i uchybienia występujące w rachunkowości i gospodarce finansowej jednostki. Zawierają one również obowiązujące przepisy i reguły, a także zalecenia, umożliwiające korektę błędów. Są to istotne elementy, które wpływają na jakość przekazywanych informacji, a także na spełnienie zasady prawdziwego i rzetelnego obrazu.

Liczba przeprowadzonych kontroli przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Lublinie oraz ilość wykrytych nieprawidłowości na przykładzie Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie świadczą o potrzebie kontroli i nadzoru zewnętrznego nad instytucjami sektora publicznego aby przekazywane informacje rzeczywiście obrazowały podjęte decyzje i aktualny stan finansowy.

1. BIP, Działalność Regionalnej Izby Obrachunkowej, pobrane z: <http://www.lublin.rio.gov.pl/?c=590>. **2.** Filipiak B., Kontrola a audyt w jednostkach samorządu terytorialnego – przestanki i ograniczenia [w:] Finanse publiczne wobec procesów globalizacji, Wydawnictwo Gdańskiej Akademii Bankowej, Gdańsk 2003. **3.** Kalwasińska E., Maciejowska D., Rachunkowość finansowa w teorii i praktyce, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2011. **4.** Kiziukiewicz T., Rachunkowość w jednostkach sektora finansów publicznych, Difin, Warszawa 2006. **5.** Kowalczyk A., Nadzór Regionalnych Izb Obrachunkowych nad Jednostkami Sektora Terytorialnego, PROMOTOR, Warszawa 2006. **6.** Kurowski L., Sochacka-Krysiak H., Zarys teorii kontroli finansowej [w:] Kontrola finansowa w sektorze publicznym, PTE, Warszawa 2000. **7.** Nowak E., Analiza sprawozdań finansowych, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2008. **8.** Regionalne Izby Obrachunkowe, Organizacja i zasady działania izb, pobrane z: https://www.rio.gov.pl/modules.php?op=modload&name=HTML&file=index&page=orio_organizacja. **9.** Sołtyk P., Kontrola zarządcza i audyt w jednostkach samorządowych, Wydawnictwo C. H. Beck, Warszawa 2013. **10.** Szotno-Koguc J., Dylematy skuteczności kontroli finansów publicznych (na przykładzie regionalnych izb obrachunkowych, Zeszyty Naukowe nr 10, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Kraków 2011. **11.** The Institute of Company Secretaries of India, Fundamentals of accounting and auditing, IPP Printers, New Delhi 2014. **12.** Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017, poz. 2077). **13.** Ustawa z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1457).

Рецензент: к.е.н., доцент Вовк В. В. (НУВГП)

Irmina Florek, Senior Student (Maria Curie-Sklodowska University in Lublin)

SPECIFICITY AND SCOPE OF CONTROLS CARRIED OUT BY THE REGIONAL CHAMBERS OF AUDITORS IN THE AREA OF ACCOUNTING RULES BY LOCAL GOVERNMENT ENTITIES

Economic activity emphasizes the importance of reliable flow of information, enabling making strategic decisions. The public sector, managing public finances is a particularly important entity on the financial market. Therefore, to ensure transparency and uniformity of the data, processing by the public sector, supervision and control are necessary. The aim of the article is to present the public sector in the context of its financial control on the example of supervising institutions such as regional chambers of auditors.

***Keywords:* control, accounting, regional chambers of auditors, local government units.**

Ірміна Флорек, студентка (Університет Марії Кюрі-Склодовської у Любліні)

СПЕЦИФІКА І СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ КОНТРОЛЮ, ЩО ПРОВОДИТЬСЯ РЕГІОНАЛЬНИМИ КОНТРОЛЮЮЧИМИ СЛУЖБАМИ, ВІДПОВІДНО ДО ПРИНЦИПІВ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Економічна діяльність підкреслює значення потоку достовірної, надійної інформації, котра уможливорює прийняття стратегічних рішень. Особливо істотним предметом на фінансовому ринку є державний сектор, який займається державним фінансуванням. У зв'язку з цим задля запевнення прозорості та однорідності оброблених через державний сектор економіки даних, обов'язковим є нагляд та контроль. Метою даної статті є представлення державного сектору економіки в контексті фінансового контролю на прикладі наглядових установ, якими є регіональні контролюючі служби.
***Ключові слова:* контроль, облік, регіональні контролюючі служби, органи місцевого самоврядування.**
